

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

Н.Б. Шост

МАТЕМАТИКА

КОНСПЕКТИ УРОКІВ

2 клас

Посібник для вчителя

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 371.32:51
ББК 74.262.21
Ш78

Серію засновано 2007 року

Шост Н.Б.

Ш78 Математика. Конспекти уроків : 2 клас : посібник для вчителя / Н.Б. Шост. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2013. — 296 с. — (Бібліотека вчителя).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серії)

ISBN 978-966-10-3475-3

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з математики, зміст яких відповідає навчальній програмі МОНмолодьспорту України, Державному стандарту початкової загальної освіти та підручнику «Математика. 2 клас» (автори: М.В. Богданович, Г.Г. Лищенко).

Пропонуються зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, цікаві завдання з лічильним матеріалом та для усного рахунку, нестандартні матеріали ігрового і творчого характеру, різноманітні прийоми роботи над задачами, вправи логічного характеру, схеми, таблиці, ілюстрації тощо.

Для вчителів початкових класів та студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32:51

ББК 74.262.21

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серії)
ISBN 978-966-10-3475-3

© Навчальна книга — Богдан, 2013

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
1.	Вступ. Лічба в межах 100. Знаходження значень виразів. Складання і розв'язування задач (№№ 1–11).	7	
2.	Додавання і віднімання чисел частинами. Порівняння чисел. Розв'язування задач (№№ 12–21).	9	
3.	Назви компонентів дій додавання та віднімання. Запис виразів та обчислення їх значень. Креслення і порівняння відрізків (№№ 22–31).	11	
4.	Переставна властивість дії додавання. Розв'язування та порівняння задач (№№ 32–41).	13	
5.	Зв'язок дій додавання і віднімання. Складання рівностей на віднімання з рівностей на додавання. Задачі на знаходження невідомого доданка (№№ 42–52).	15	
6.	Запис виразів та обчислення їх значення. Трикутники, чотирикутники. Складання і розв'язування задач за поданим запитанням (№№ 53–62).	17	
7.	Запис чисел у вигляді суми розрядних доданків. Різні способи додавання і віднімання двоцифрових чисел без переходу через розряд (№№ 63–71).	19	
8.	Закріплення випадків додавання і віднімання, пов'язаних з нумерацією чисел. Творча робота над задачею. Рік, місяць, доба (№№ 72–80).	21	
9.	Контрольна робота.	25	
10.	Аналіз контрольної роботи.	25	
11.	Додавання і віднімання числа 2 з переходом через розряд. Креслення відрізків. Розв'язування задач (№№ 81–89).	27	
12.	Додавання і віднімання числа 3 з переходом через розряд. Знаходження значень виразів на дві дії (№ № 90–98).	29	
13.	Додавання і віднімання числа 4 з переходом через розряд. Складання виразів. Прості задачі різних видів. Довжина ламаної лінії (№№ 99–108).	33	
14.	Додавання і віднімання чисел 3 і 4 з переходом через розряд. Вирази зі змінною. Позначення змінної буквою (№№ 109–118).	35	
15.	Додавання і віднімання числа 5 із переходом через розряд. Підготовка до ознайомлення зі складеною задачею (№№ 119–128).	37	
16.	Додавання та віднімання числа 5 із переходом через розряд. Доповнення умови задачі запитанням. Розпізнавання геометричних фігур. (№№ 129–137).	39	
17.	Додавання і віднімання числа 6 із переходом через розряд. Застосування переставної властивості при додаванні виду $5 + 6$. Обчислення значень виразів зі змінною (№№ 138–146).	41	
18.	Додавання і віднімання числа 7 із переходом через розряд. Застосування переставної властивості при додаванні. Складання і розв'язування задач за схематичними записами їх умов (№ 147–154).	43	
19.	Розв'язування і порівняння задач. Повторення табличних випадків додавання і віднімання чисел з переходом через розряд (№№ 155–161).	47	
20.	Додавання і віднімання чисел із переходом через розряд. Задачі на знаходження невідомого зменшуваного (№№ 162–168).	49	
21.	Додавання і віднімання числа 8 із переходом через розряд. Розв'язування задач (№№ 169–177).	51	
22.	Задачі на дві дії (ознайомлення). Знаходження значень виразів із буквеними даними (№№ 178–186).	53	
23.	Додавання і віднімання числа 9 із переходом через розряд. Периметр багатокутника (№№ 187–195).	57	
24.	Узагальнена таблиця додавання одноцифрових чисел. Закріплення додавання і віднімання з переходом через розряд. Задачі на дві дії (№№ 196–210).	59	
25.	Розв'язування складених задач двома способами (ознайомлення) (№№ 211–217).	61	
26.	Застосування дужок для запису виразів. Порядок виконання дій у виразах, що містять дужки. Розв'язування складених задач (№№ 218–226).	63	
27.	Знаходження значень виразів, що містять дужки. Читання виразів по-різному. Розв'язування задачі на дві дії за складеним планом (№№ 227–235).	65	
28.	Контрольна робота.	69	
29.	Аналіз контрольної роботи.	69	
30.	Випадки додавання і віднімання, пов'язані з нумерацією чисел. Кути багатокутника (№№ 236–242).	71	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
31.	Прямокутник. Задачі на знаходження третього доданка. Знаходження числових значень буквених виразів. Календар (№№ 243–249).	73	
32.	Побудова прямокутника. Знаходження периметра прямокутника. Розв'язування задач на дві дії складанням виразу (ознайомлення) (№№ 250–258).	75	
33.	Квадрат. Периметр квадрата. Застосування різних прийомів знаходження суми двоцифрових чисел. Складання і розв'язування задачі за малюнком (№№ 259–264).	77	
34.	Закріплення вивченого матеріалу.	81	
35.	Додавання двоцифрових чисел з переходом через розряд (загальний випадок) (№№ 265–276).	83	
36.	Застосування прийомів усного додавання двоцифрових чисел у процесі розв'язування виразів і задач (№№ 277–284).	85	
37.	Додавання виду $38+4$. Розв'язування задач двома способами (№№ 285–294).	87	
38.	Додавання виду $76+4$. Розв'язування задач на дві дії (№№ 295–302).	91	
39.	Додавання виду $38+52$. Задачі на зустрічний рух (№№ 303–310).	93	
40.	Додавання суми до числа. Обчислення значень виразів різними способами. (№№ 311–321).	95	
41.	Віднімання числа від суми (№№ 322–329).	97	
42.	Усне віднімання виду $40-8$. Задачі з подвійним відношенням «на ... менше» (№№ 330–338).	99	
43.	Закріплення обчислень виду $40-8$. Порівняння виразу та числа. Складання задач за виразом (№№ 339–346).	101	
44.	Віднімання виду $53-8$. Творча робота над задачею (№№ 347–354).	103	
45.	Загальний випадок віднімання двоцифрових чисел із переходом через десяток. Розв'язування задач (№№ 355–363).	105	
46.	Закріплення прийому загального випадку віднімання двоцифрових чисел. Творча робота над задачею (№№ 364–369).	107	
47.	Віднімання виду $50-34$. Розв'язування складених задач (№№ 370–378).	109	
48.	Усне і письмове додавання та віднімання двоцифрових чисел (закріплення) (№№ 379–386).	111	
49.	Закріплення додавання і віднімання двоцифрових чисел (№№ 387–394).	113	
50.	Віднімання суми від числа (№№ 395–403).	115	
51.	Контрольна робота.	117	
52.	Аналіз контрольної роботи.	117	
53.	Ознайомлення з дією множення. Знак множення (№№ 404–411).	119	
54.	Читання виразів на множення. Назви чисел при множенні. Задачі на множення (№№ 412–418).	121	
55.	Складання таблиці множення числа 2. Задачі на множення (№№ 419–427).	123	
56.	Порівняння виразів, які містять табличні випадки множення числа 2. Розв'язування задач на множення числа 2 (№№ 428–435).	127	
57.	Знаходження значень виразів на дії різного ступеня. Задачі на множення (№№ 436–444).	129	
58.	Порівняння виразів. Знаходження значень виразів. Задачі на дві дії різного ступеня (№№ 445–452).	131	
59.	Вправи і задачі на дві дії різного ступеня. Самостійна робота (№№ 453–460).	133	
60.	Ознайомлення з дією ділення. Знак ділення (№№ 461–467).	135	
61.	Зв'язок дій множення і ділення. Складання виразів на ділення з виразів на множення (№№ 468–475).	137	
62.	Складання таблиці ділення на 2. Задачі на ділення (№№ 476–482).	141	
63.	Застосування таблиці ділення на 2 для розв'язування задач на ділення на рівні частини та ділення на вміщення (№№ 483–489).	143	
64.	Назви чисел при діленні. Прості та складені задачі (№№ 490–498).	145	
65.	Повторення таблиць множення числа 2 і ділення на 2. Розв'язування задач. Порівняння виразів (№№ 499–508).	147	
66.	Знаходження значень виразів на дії різного ступеня. Складання та розв'язування задач (№№ 509–515).	149	
67.	Контрольна робота.	151	
68.	Аналіз контрольної роботи. Закріплення вивченого матеріалу.	153	
69.	Складання таблиці множення числа 3. Знаходження значень виразів на дії різного ступеня (№№ 516–523).	155	
70.	Вправи та задачі на застосування таблиці множення числа 3 (№№ 524–532).	157	
71.	Коло і круг. Розв'язування виразів і задач на вивчені випадки арифметичних дій (№№ 533–540).	159	
72.	Вирази з дужками на дії різного ступеня. Розв'язування задач за планом. Вправи на закріплення таблиці множення числа 3 (№№ 541–546)	163	
73.	Складання виразів з дужками. Взаємозв'язок дій множення та ділення (повторення). Знаходження довжини ламаної лінії (№№ 547–555).	165	

УРОК 31

Дата _____

Клас _____

Тема. Прямокутник. Задачі на знаходження третього доданка. Знаходження числових значень буквених виразів. Календар (№№ 243–249).

Мета. Поглибити знання учнів про геометричні фігури, зокрема чотирикутники; дати визначення, що таке прямокутник; вправляти у розв'язуванні задач на знаходження третього доданка; формувати вміння знаходити числові значення буквених виразів; ознайомити з календарем.

Обладнання. Набір чотирикутників; настінний календар; кишенькові календарики; посібник «Картки для поточного контролю знань. 2 клас»; схеми задач; таблиця з геометричними фігурами; ребус.

Додатковий матеріал до уроку

Зміст уроку

I. Організація класу.

II. Контроль, корекція і закріплення знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) Один учень пояснює розв'язання задачі № 241.

б) Із завдання № 242 зачитати вирази, результати яких більші від 30.

2. Завдання для опитування.

а) 5 учнів працюють з «Картками для поточного контролю знань» (№№ 23–24, с. 16).

б) 3 учні виконують завдання біля дошки.

Завдання № 1.

Обчислити.

$70 + 30 - 50$

$40 + (18 - 9)$

$60 - (10 + 40)$

$90 - (6 + 7)$

$80 - 60 + 10$

$86 - (14 - 8)$

Завдання № 2.

Користуючись переставною властивістю дії додавання, розв'язати вирази.

$40 + 6 + 20$

$30 + 2 + 5 + 40$

$4 + 10 + 50$

$50 + 1 + 40 + 6$

$70 + 6 + 10$

$30 + 6 + 50$

Завдання № 3.

Поставити знаки $>$, $<$ або $=$.

$40 - 20 \square 30$

$50 + 50 \square 100$

$85 - 5 \square 35$

$70 + 4 \square 100$

$50 \square 50 - 1$

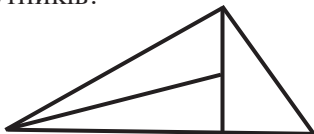
$80 \square 70 + 9$

3. Математичний диктант.

- За допомогою цифр 1, 0, 5 записати шість різних двоцифрових чисел.
- Записати усі двоцифрові числа, в яких число одиниць 0 (нуль).
- Записати число, яке на 1 менше, ніж 60.
- Записати число, яке на 5 більше від 50.

4. Гра «Гостре око».

— Хто знайде на малюнку зліва 5 трикутників, а на малюнку справа 5 чотирикутників?

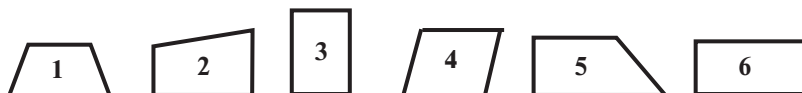
III. Вивчення нового матеріалу.

1. Підготовча робота.

На дошці — малюнки чотирикутників.

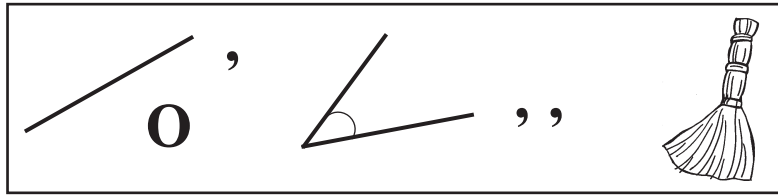
— Розгляньте фігури. Скільки прямих кутів у кожному чотирикутнику?

Знайдіть фігури, у яких всі кути прямі.

2. Пояснення.

— Чотирикутник, у якого всі кути прямі, називається... А як називається, ви дізнаєтесь, якщо відгадаєте ребус.

(Прямокутник)

Учні ще раз повторюють визначення за підручником (с. 43).

Учитель звертає увагу учнів на форму навколишніх предметів.

— Знайдіть предмети, що мають форму прямокутника. (Зошит, підручник, дошка...)

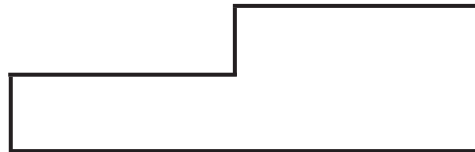
3. Первинне закріплення.

а) Виконання завдання № 244.

У процесі вимірювання довжин сторін прямокутника учні встановлюють, що прямокутники можуть бути різними (рівносторонні прямокутники і прямокутники, у яких рівні лише протилежні сторони).

б) «Яка фігура?»

— Уважно подивіться на фігуру. Чи можна її назвати прямокутником? Якщо не можна, то чому?

(Ця фігура — не прямокутник, а многокутник. У прямокутника 4 сторони, а тут 6 сторін.)

в) «Знайди прямокутник».

У кожного учня конверт з набором геометричних фігур.

— Відшукайте серед фігур прямокутник, виміряйте і запишіть довжину кожної його сторони.

Фізкультхвилинка.

IV. Розвиток математичних знань.

1. Порівняння іменованих чисел.

Виконання завдання № 243 (з коментуванням).

2. Знаходження числових значень буквених виразів (№ 246).

Значення першого виразу знаходять колективно, з детальним поясненням.

— Знайдіть самостійно різницю $a - 6$, якщо $a = 15$; $a = 18$.

3. Розв'язування задач.

а) Задачу № 245 розв'язують колективно після детального аналізу.

б) Розв'язування задачі за скороченим записом.

I — 30 кг	} 80 кг
II — 20 кг	
III — ?	

Сильнішим учням учитель пропонує розв'язувати задачу самостійно.

4. Робота в зошиті з друкованою основою (с. 30).

V. Робота з календарем (№ 247).

Учні розглядають настінний календар, називають місяці.

Потім працюють з кишеньковими календариками.

— Скільки місяців має рік?

— Назвіть місяці, в яких 30 днів; 31 день.

— Який місяць має менше днів? (У лютому буває 28 або 29 днів.)

— Знайдіть у календарі день, на який припадає ваш день народження.

VI. Підсумок уроку.

VII. Домашнє завдання. №№ 248, 249 (с. 44).

УРОК 66

Дата _____

Клас _____

Тема. Знаходження значень виразів на дії різного ступеня. Складання та розв'язування задач (№№ 509–515).

Мета. Формувати вміння знаходити значення виразів на дії різного ступеня; вчити складати і розв'язувати задачі.

Обладнання. Таблиця усних обчислень; схеми задач; сигнальні картки; картки для опитування.

Додатковий матеріал до уроку

Зміст уроку

I. Організація класу.

II. Контроль, корекція і закріплення знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) Із завдання № 507 зачитати значення виразів, які є двоцифровими числами.

б) Із записаних на дошці виразів вибрати той, який є розв'язком задачі № 508.

- 1) $6 : 2$; 2) $2 \cdot 6 - 1$; 3) $6 : 2 - 1$; 4) $6 - 1$.

2. Завдання для опитування.

а) Назвати результати виразів таблиці ділення на 2:

- $14 : 2$; $10 : 2$; $6 : 2$; $16 : 2$; $18 : 2$.

б) Серед виразів, записаних на дошці, вибрати той, у якому a є діленим.

Обчислити значення виразу, якщо $a = 16$.

- $a - 3$; $a \cdot 6$; $a : 2$; $16 : a$.

3. Робота з картками для опитування.

№ 1.

1) Дібрати потрібні числа.

$\square : 2 = 5$; $2 \cdot \square = 18$

2) Обчислити.

$12 : 2 + 54$ $2 \cdot 8 + 27$
 $2 \cdot 4 + 39$ $16 : 2 - 8$

№ 2.

1) Знайти добуток чисел 2 і 6; 2 і 4.

Знайти частку чисел 14 і 2; 10 і 2.

2) *Задача.* Жабенята зібралися на 3 купинах, по 2 на кожній. Скільки було всіх жабенят?

4. Усні обчислення.

а) Гра «Який знак?»

На дошці вирази без арифметичних знаків. Учитель показує вираз, а учні за допомогою сигнальних карток вказують, який знак потрібно вставити у вираз.

$27 \square 64 = 91$ $2 \square 9 = 18$

$22 \square 8 = 14$ $18 \square 8 = 26$

$2 \square 5 = 10$ $30 \square 6 = 24$

$18 \square 2 = 9$ $12 \square 2 = 6$

$16 \square 2 = 8$ $67 \square 9 = 58$

$53 \square 28 = 81$ $2 \square 6 = 12$

$42 \square 14 = 28$ $8 \square 2 = 4$

б) «Назви число».

множник

доданок

дільний

$2 \cdot 8 = 16$

$7 + 8 = 15$

$18 : 2 = 9$

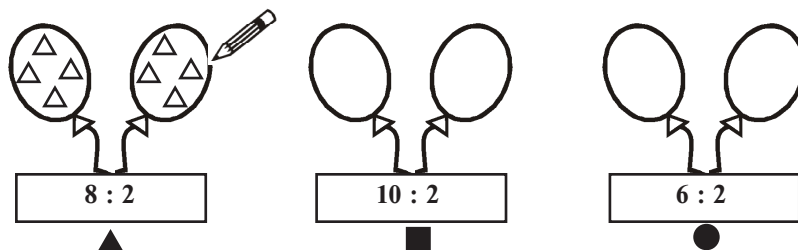
добуток

сума

ділене

частка

в) Обчисліть і намалюйте.

Фізкультхвилинка.

III. Розвиток математичних знань.

1. Розв'язування задачі № 509 за поданим планом.

Сильніші учні працюють самостійно, слабші — під керівництвом учителя.

2. Самостійне розв'язування задачі № 510.

Учитель звертає увагу учнів на вислови «8 дволітрових банок»; «одна десятилітрова», з'ясовує їх значення. Сильнішим учням можна запропонувати розв'язати задачу складанням виразу.

3. Складання і розв'язування задачі.

а) Робота над задачею № 511.

б) Складання і розв'язування задачі за схемою.

Було — 2 б. по 2 л
Принесли — 5 л
Стало — ?

4. Виконання завдання № 513*.

На дошці записані вирази і результати, 2 з яких — неправильні. Учні знаходять і виправляють помилки.

$$10 : 2 + 28 = 32$$

$$12 : 2 = 8$$

$$33 - 14 - 6 = 13$$

$$8 : 2 = 4$$

5. Знаходження значень виразів (№ 512).

6. Робота в зошитах з друкованою основою (с. 62).

Учні записують вирази і обчислюють їх, коментуючи дії.

IV. Підсумок уроку.

V. Домашнє завдання. №№ 514, 515 (с. 81).